

DE PROP I DE LLUNY

Rams i corones

JOSEP M. BALLARÍN I MONSET

He tingut la sort, i ben bé la sort, de néixer ja marcat per les festes. Pel pessebre de Nadal i per la mona de Pasqua, sense deixar-me els panellets de Totsants amb gust de rosaris de l'àvia i la crema de Sant Josep que, com en tocava, l'encestava jo.

Però hi havia dos dies que eren potser més meus. El de Reis i el de Rams. Els Reis encara em duren, dia que passa i any empenyent, cada cop sé més que la vida, amb els seus moments de carbó, és un do de gràcia a la safata de l'ànima. Ara no toca. Toca Rams, quan el palmó creixia amb mi, cada any era més gros i la canalla, sense primfilades litúrgiques, ens passàvem la llarga missa del dia, amb *passió* i tot, picant a terra i a veure qui deixava més estifollada la cua del palmó. Encara m'hi trobo, tot i que Déu m'ha donat els Rams a Gósol, quiets, calmosos i amb una rialla de les serres que, amb les darreres neus de congesta, fan el ball dels gegants, perquè quan les coneixes bé, les muntanyes, i fins el Pedraforca, tenen les seves tendreses.

Llegint el *passió*, l'anunci dels dolors del Senyor té un toc nadalenc, la quitxalla remoreja i mai no se m'acudirà de fer-la marxar, perquè aquell Déu sofrent, ara més que mai ens demana que

no l'allunyem dels menuts.

I ves per on, aquesta processó sense cerimònies dels Rams al poble fa pensar que tot el món, avui i cada dia, és una processó de Rams. Algun cop, i malauradament, rams de guerra com el bosc de Birlam caminant cap a Dunsinaine per fer la feina a Macbeth i a la seva dona Belona. Ai, no cal pas anar tan lluny, ara mateix els soldats dels Balcans amaguen el casc amb rams. Déu meu.

Aquests rams ens duen a la mica de pa i vi del dijous i es tornen corona d'espines el divendres, quan la mateixa compassió per Déu sofrent et fa recordar, vulgues que no, les pròpies ensopegades, que són més de les tres que recordem al Via-Crucis. I més recordar la passió dels pobles a la guerra, en una guerra que encara no saps ben bé qui té raó i et fa saber que, a guerra desfermada, de raó no en té ningú.

I el dissabte, callat i esporuguit, recorda que hi ha dones i canalla arrupits en un racó de casa mentre cauen bombes. Aquesta sí que la sé, he vist ma mare i ma germana tremolant mentre s'esfondrava una casa del veïnat.

Ai, Déu meu, ens vanem de tants de progressos, estem cofats dels avenços de la ciència, que Déu n'hi do. Però encara duem a dintre un no saps que

de brètol.

I vindrà Pasqua. Potser massa sovint ens ho imaginem a esclats de glòria d'un ressuscitat; si el Ressuscitat va sortir del sepulcre amb llanternades no ho sap ningú, una dona el va veure fet un hortolà i la colla dels seus se'l van trobar entre ells sense d'altra cerimònia que arengades i pa. Pasqua, gràcies a Déu, és una festa humil, menuda i calmosa.

Vulgues que no, aquesta Pasqua no em trauré del cap en Goytisolo. Estava amb la colla d'en Bofill quan jo, fent-hi mitja gresca, parlava del dia que vinguessin els nostres. I, ves com, ell va dir-me amb una rialleta:

-Si ets cristià els teus no vindran mai.

Va posar-se seriós quan ho cargolava.

-I els meus tampoc.

Ara és mort, mort amb el ram del dia de Rams marcit per l'estranya lucidesa de la desesperació. La seva Pasqua ha estat un dia callat, sense glòries, sense res. Però vull creure que, com qui diu sense voler, s'ha trobat amb una sorpresa, de cop s'ha vist amb un no res de ram d'olivera a les mans i un sopar a pa i arengades. Déu meu, vull creure que és així.

La glòria, gent, té més gust d'arengades que de llobarro. Amén.